

RAPPORT

Rapport dato: 11.04.2014

Systemrevisjon ved LKAB Norge AS Narvik kommune

Adresse: www.lkab.com	LKAB Norge AS Bolagsgata 40 8514 Narvik	Tillatelse av:	22. november 2013
		Tidsrom	01. og 02. april 2014
Org.nr:	918 400 184	Revisjons- leder:	Sten D. Bruaas
Telefon:	76 92 38 00	Revisorer:	Louise Engan Hege Rasmussen
Kontaktperson ved revisjonen:	Håkon Pettersen HMS- leder		

Rapportens innhold

Denne rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket innen de kontrollerte områdene, dvs selskapets internkontrollsystem relatert til forurensningsloven med forskrifter og produktkontrollloven med forskrifter og virksomhetens tillatelse etter forurensningsloven.

Hovedkonklusjon

Under revisjonen ble det påvist følgende avvik fra forskrifter og tillatelsen:

Avvik 1: Virksomhetens systematiske arbeid HMS system har enkelte mangler

- a. Virksomhetens risikovurderinger knyttet til ytre miljø har noen mangler
- b. Avvikssystemet registrerer ikke alle hendelser som har betydning for ytre miljø
- c. Oppbygging og organisering av virksomhetens internkontrolldokumentasjon medfører at den fremstår uoversiktlig og vanskelig å finne frem i
- d. Det er ikke utarbeidet rutine for gjennomføring av prøvetaking av avløpsvann

Avvik 2: Virksomhetens håndtering av farlig avfall har enkelte mangler

- a. Lagrede fraksjoner med farlig avfall er mangelfullt merket og oppbevart

Det ble registrert 1 anmerkning.

De fleste av elementene som et velfungerende HMS system skal inneholde er i hovedsak på plass (jf HMS forskriftens § 5). Fylkesmannens gjennomgang viser imidlertid at det trenges enda mer fokus rettet mot ytre miljø som tema.

Innhold

1	INNLEDNING	3
2	DOKUMENTGRUNNLAG	3
3	OMFANG.....	4
4	AVVIK.....	4
5	ANMERKNINGER.....	6
6	GJENNOMFØRING	6
7	ANDRE FORHOLD	6
8	DELTAGERLISTE.....	7

1 Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en systemrevisjon ved LKAB Norge AS 01. og 02. april 2014.

- *Systemrevisjon* er en systematisk granskning av virksomheten for å fastslå om internkontrollaktiviteter og tilhørende resultater stemmer overens med det som er planlagt. En systemrevisjon vil vanligvis omfatte en gjennomgang av virksomhetens HMS-dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner.
- *Verifikasjon* er bekreftelse ved å undersøke og fremskaffe objektivt bevis på at spesifiserte krav er oppfylt.

Systemrevisjoner inngår som en del av miljøvernavdelingens arbeid med å håndheve gjeldende krav med hensyn til beskyttelse av det ytre miljø. Kontrollen fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver eventuelle avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av selskapets miljøarbeid eller miljøstatus.

Hensikten med kontrollen var å fastslå om selskapets internkontroll er effektivt med hensyn til å nå fastsatte mål for miljø, om det tilfredsstillende kravene i internkontrollforskriften, hvorvidt forhold som er beskrevet i systemet stemmer overens med praksis i selskapet (kart og terreng) og å påse at krav fastsatt i forurensningsloven med tilhørende forskrifter og vilkår i gitte tillatelser overholdes av selskapet.

Kontrollen ble gjennomført ved granskning av dokumenter, ved intervjuer av relevante personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis. Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under kontrollen.

- *Avvik* er overtredelse av krav fastsatt i, eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.
- *Anmerkning* er forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen på avvik.

2 Dokumentgrunnlag

Følgende dokumenter danner grunnlaget for kontrollen:

- Lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) (med senere endringer)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Tillatelse av 22. november 2013

Fylkesmannen hadde følgende dokumenter fra LKAB Norge AS tilgjengelig før gjennomføringen av systemrevisjonen:

- Presentasjon HMS-system,
- Avfallshåndtering rutiner
- ISO-sertifikater (ISO 50001 og ISO 14001)
- Handlingsplan legionella vognlinesystem
- HMS-handlingsplan 2014
- LKAB – samarbeidsplan 014
- Miljømanual LKAB Norge og LKAB Malmtrafikk
- Kart miljøstasjon
- Oversikt målere av nedfallsstøv
- Regler for arbeidsmiljø og sikkerhet

I tillegg ble det også vist dokumentasjon på PC under revisjonen. Vi fikk også fremlagt nylig oppdatert oversikt over kjemikalier med tilhørende substitusjonsvurderinger.

Etter revisjonen har Fylkesmannen fått ettersendt følgende dokumentasjon:

- Exelfil med oversikt registrerte HMS-avvik ytre miljø 2013
- Exelfil med agenda miljømøter og håndtering av «betydande aspekter», risikoanalyse, mål og ansvarsmatrise
- Rutine for sidemannsopplæring
- Rutine for håndtering av akutt eller synlig støvutslipp
- Prosedyre for håndtering av avvik i Narvik malmhavn
- Rutine for støvdemping transportanlegget
- Rutine for kontroll av støvnedfall i nære omgivelser
- Rutine for håndtering av farlig avfall
- Rutine for VVS-personell
- Analyserapport fra Labora mhp suspendert stoff
- Rapport fra internrevisjon - HMS-leder

3 Omfang

Kontrollen besto av systemrevisjon av LKAB Norge AS sin internkontroll, sett i forhold til krav fastsatt i medhold av forurensningsloven med tilhørende forskrifter, produktkontroll-loven med tilhørende forskrifter og virksomhetens utslippstillatelse etter forurensningsloven. Det ble også gjennomført verifikasjon ved sedimenteringsanlegget og området for lagring av farlig avfall.

Fylkesmannen har ikke vurdert andre forhold ved selskapets virksomhet.

4 Avvik

Følgende avvik ble avdekket under revisjonen:

Avvik 1: Virksomhetens systematiske arbeid med HMS har enkelte mangler

a. Risikovurderingene knyttet til ytre miljø er mangelfulle.

Referanse lovverk: HMS forskriften § 5.2 pkt 6

Begrunnelse

Bedriftens risikovurdering mhp ytre miljø er gjennomført for mer enn 4 år siden. Vurderingen er liten grad basert på virksomhetens samlede kunnskap med bakgrunn i at den er utført av ledernivå, jf IK-forskriften § 5.2 pkt 3 hvor det fremkommer at arbeidstakerne skal medvirke slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes. Risikovurderingen har videre bl.a. ikke fanget opp nedgravde oljetanker. Drift av renseanlegg for vann har ikke vært tema i de risikovurderinger som er gjennomført. Etter Fylkesmannens vurderinger er det nødvendig å gjennomføre relevant kartlegging av farer og problemer som grunnlag for å vurdere risiko for ytre miljø.

b. Avvikssystemet har ikke fungert godt nok mht HMS avvik på ytre miljø

Referanse lovverk: HMS forskriften § 5.2 pkt 7

Begrunnelse

Virksomheten har etablert system for håndtering av HMS avvik, men det er usikkerhet når det gjelder hva som skal føres i driftsloggen og hva som skal registreres som HMS-avvik. Manglende målinger av olje i utslipp fra oljeavskiller er ikke registrert som avvik.

c. Oppbygging og organisering av virksomhetens internkontrolldokumentasjon medfører at den fremstår uoversiktlig og vanskelig å finne frem i

Referanse lovverk: HMS forskriften § 5.2 pkt 5.

Begrunnelse

Det fremgår av HMS-forskriften §5.2 pkt 5 at virksomheten bl.a. skal ha oversikt over hvordan ansvar og oppgaver og myndighet for arbeidet med helse- miljø og sikkerhet er fordelt

Under tilsynet fant ikke virksomheten frem i det databaserte systemet og kunne på forespørsel ikke fremvise etterspurt dokumentasjon. Etterspurt dokumentasjon ble likevel oversendt dagen etter tilsynet.

Avvik 2: Virksomhetens håndtering av farlig avfall har enkelte mangler

a. Lagret farlig avfall er mangelfullt merket og oppbevart

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §§ 11-5

Begrunnelse

Det fremgår av forskriften at farlig avfall skal håndteres forsvarlig. Dette innebærer at alle fraksjoner farlig avfall skal oppbevares på fast dekke og utilgjengelig for publikum. I forbindelse med anleggsarbeidet var miljøstasjonen flyttet fra vanlig plass. Oppbevart farlig avfall var ikke merket med type farlig

avfall/EAL-kode. I miljøkontaineren var ulike fraksjoner ikke oppbevart adskilt i egnede beholdere. To IBC-kontainere oppbevart utenfor miljøkontaineren var ikke merket med innhold (en inneholdt muligens oljeholdig adsorbent/filler). De ulike fraksjonene skal være tydelig merket med type farlig avfall og aktuell EAL-kode

5 Anmerkninger

1. Bedriften har hatt en mindre overskridelse av maksimalgrensen for utslipp av suspendert stoff (SS).

Rapport fra Labora med resultat fra avløpsprøve for oktober 2014 viste et nivå på 64 mg/l SS. Kravet i utslippstillatelsen er 50 mg/l. Vi viser også til at det ikke er nedfelt skriftlige rutiner for gjennomføringen av prøvetakingen. Prøver må tas i perioder med ulike driftsforhold for sedimenteringsanlegget, herunder perioder med høy hydraulisk belastning.

6 Gjennomføring

Kontrollen omfattet følgende aktiviteter:

Åpningsmøte

Åpningsmøtet ble avholdt 01. april klokken 08:30 – 09:00 på LKAB Norge sitt møterom. Her ga Fylkesmannen informasjon om gjennomføringen av kontrollen. Videre ga LKAB Norge en presentasjon av virksomheten og internkontrollarbeidet.

Intervjuer og verifikasjoner

I alt 7 personer ble intervjuet den 01. og 02. april. Det ble også foretatt en verifikasjon av ved sedimenteringsbasseng og området for lagring av farlig avfall..

Avslutningsmøte

Avslutningsmøtet ble p.g.a. teknisk svikt utsatt og avholdt per telefon 09. april kl 11.00 - ca 11.30. Presentasjonene med bl.a. avvik og anmerkninger var sendt på forhånd. Registrerte avvik og anmerkninger ble presentert og gjennomgått. Fylkesmannen oppfattet det slik at LKAB Norge AS var innforstått med de avvikene som ble presentert på møtet.

7 Andre forhold

Fylkesmannen takker LKAB Norges representanter ved revisjonen for et godt og konstruktivt samarbeid under hele revisjonen. Som nevnt i innledningen er dette en avviksrapport og gir således ikke en totalvurdering av selskapets miljøarbeid eller miljøstatus.

Vi vil derfor legge til her at vi observerte mange positive forhold med hensyn på arbeidet med å ivareta det ytre miljøet ved bedriften. Vi registrerer at det i alle ledd i organisasjonen er fokus på arbeidet med sikte på lavest mulig støvemisjon. Anlegget i Narvik bærer likevel preg av omfattende anleggsvirksomhet.

8 Deltakerliste

I tabellen er det gitt en oversikt over deltakerne ved revisjonen.

Navn	Funksjon	Åpn.møte	Intervju	Sluttmøte	Verifikasjon
LKAB Norge AS:					
Magne Leinan	Daglig leder	x	x	x	
Håkon Pettersen	HMS-leder	x	x	x	x
Ole Anton Strokkenes	Hovedverneombud	x	x		
Harald Strømsnes	Produksjonssjef	x	x		
Bjørn Harald Næss	Personalsjef	x	x		
Aksel Kvensjø	Ansvarlig miljøstasjon	x	x		
Vegard Kolloen	Lagleder	x	x		
Fra Fylkesmannen:					
Louise Engan	Revisor	x	x		x
Hege Rasmussen	Revisor	x	x		
Sten D. Bruaas	Revisjonsleder	x	x	x	x